

Een inclusief toegankelijkheidsbeleid

Aanbevelingen door de Mechelse adviesraad v/door
personen met een beperking

2025-2030

MEMORANDUM

NAAR EEN INTEGRAAL TOEGANKELIJK MECHELEN

Inleiding

Iedereen heeft **het recht om actief deel te nemen** aan onze samenleving. Maar voor veel mensen, en zeker voor personen met een beperking, is een inclusief leven jammer genoeg nog steeds een onbereikbaar ideaal. Het recht op ondersteuning en het recht op een inclusief leven zijn verankerd in het VN-verdrag inzake de rechten van mensen met een handicap, dat België in 2009 onderschreef. Stad Mechelen sloot een Charter naar een toegankelijke gemeente af met Inter, het Vlaams expertisecentrum toegankelijkheid. Er bestaat een Mechels actieplan toegankelijkheid. Kortom: de krijtlijnen zijn duidelijk. Wat houdt ons dan tegen?

De stedelijke adviesraad voor personen met een beperking, **Buitengewoon Meedoen Mechelen (BMM)**, schrijft een memorandum dat in de eerste plaats bestemd is voor de politieke partijen van Mechelen met het oog op de lokale verkiezingen van 2024. Gemeenteraadsverkiezingen zijn hét moment om beleidsplannen bij te sturen. Zodat iedere inwoner dezelfde kansen krijgt om deel te nemen aan het maatschappelijke leven. Maar dat lukt alleen als de beleidsploeg op voorhand – nú dus – kiest voor een all-inbeleid. **Voor totale maatschappelijke inclusie en participatie** – ongeacht mogelijkheden, leeftijd en culturele achtergrond.

Sleutelelementen in zo'n beleid? Naast andere inspanningen voor inclusie, een resolute keuze en samenwerking voor **toegankelijkheid**.

Dit memorandum vertaalt de noden ervaren door de organisaties en leden van de adviesraad om **in Mechelen toegankelijkheid en inclusie waar te maken voor alle Mechelaars**. Dit memorandum is dan ook **een oproep tot actie**. Een integraal toegankelijke leefomgeving is de sleutel tot een inclusieve samenleving waarin iedereen gelijke kansen heeft en volwaardig kan deelnemen. Waar burgers met en niet naast elkaar wonen en leven. Waar **iedereen zorgeloos zichzelf kan zijn**.

Wij, als Mechelse adviesraad voor én door personen met een beperking, zijn steeds bereid om onze aanbevelingen met jullie te bespreken. Bij interesse kan je contact opnemen met Rudy Blauwbloeme, de voorzitter van Buitengewoon Meedoen Mechelen, via rudyblauwbloeme@hotmail.com of 0476 63 70 19.

Veel leesplezier!

1. Geef als Stad het goede voorbeeld

Integrale toegankelijkheid is een zaak van iedereen. **Overheden spelen een voorbeeldrol**, zeker lokale overheden. Geef als stad het goede voorbeeld. Zorg ervoor dat stadspersoneel integrale toegankelijkheid hoog in het vaandel draagt en dat openbare gebouwen integraal toegankelijk zijn.

Onze aanbevelingen:

- Organiseer **vormingen en inleefsessies voor stadspersoneel** en verhoog zo hun bewustwording voor integrale toegankelijkheid.
- Maak **gebouwen in eigen beheer integraal toegankelijk** en pas **Universal Design** zoveel mogelijk toe. Gebruik het principe steeds als uitgangspunt.
- **Werk samen met personen met beperkingen** en betrek hen op voorhand. Zo krijg je feedback tijdens het proces. Niets zo vervelend als zelfverkleerde toegankelijke plekken waar je als persoon met een beperking niets aan hebt.
- Werk samen met de adviesraad Buitengewoon Meedoen Mechelen. Maar evengoed ook met andere adviesraden waar personen met een beperking welkom zijn.
- Zorg ervoor dat personen met een beperking even gemakkelijk werknemers kunnen zijn aan Stad Mechelen dan personen zonder beperking.

2. Zorg voor begrijpelijke informatie en informeer consequent over toegankelijkheid

Niet iedereen is in staat om complexe informatie te verwerken. Daarvoor hoef je zelfs geen beperking te hebben. Eén op vijf Vlamingen heeft moeilijkheden om teksten te lezen. Eén op zeven Vlamingen is laaggeletterd. Zij hebben problemen met teksten lezen op papier en op websites.

Overheidscommunicatie moet **begrijpelijk, duidelijk en vlot lezen**. Daarnaast is **correcte en volledige informatie over toegankelijkheid** een must voor iedereen met een beperking. Zo wordt een uitstap bijvoorbeeld vaak op basis van deze informatie voorbereid.

Onze aanbevelingen:

- Bied op uniforme en consequente wijze **informatie wat betreft de toegankelijkheid** van evenementen, cultuurhuizen, stadsdiensten, sportclubs,.... Beschouw BMM hierbij als partner, die advies kan bieden en aanspreekpunt kan zijn om zaken af te toetsen bij de verschillende doelgroepen.
- Breid het Kom-erin-contact verder uit.
- Richt je op vlak van communicatie op **duidelijkheid en voorspelbaarheid**, zodat de verschillende doelgroepen aan de hand van de beschikbare informatie zelf hun keuzes en planning kunnen maken.
- Maak ook de ongeschreven regels expliciet, duidelijk en positief geformuleerd.
- Geef weer waar de rolstoel-/rollator vriendelijke paden (vlakke kasseien) te vinden zijn op stadsplannen. Ook in het straatbeeld mag dit zichtbaar zijn. Want daar hebben meerdere doelgroepen baat bij (mama's met buggy's, fietsers,...).
- Maak **informatie toegankelijk in Vlaamse Gebarentaal** op de website van de Stad Mechelen in samenwerking met Doof Vlaanderen, Vlaams Gebarentaal Centrum en DovenActie Mechelen. Denk hier zeker ook aan bij crisissituaties.

- Voorzie een tablet met videocamera in toegankelijke gebouwen om **afstandstolken** te kunnen gebruiken.
- Werk samen met organisaties zoals Wablief om informatie **laagdrempelig en leesbaar** te maken voor iedereen.
- Zorg voor een publiek “voorleespunt” waar blinden en slechtzienden naartoe kunnen om teksten voor te laten lezen. Deze teksten kunnen postbrieven zijn, krantenartikelen, boeken,...zodat deze doelgroep niet altijd moet wachten op de hulp van naasten én ze ook menselijke contact hebben (en ze niet alles door een computerstem moeten laten voorlezen).

3. Hanteer het principe ‘Digital First, not only’.

In onze samenleving is digitaal mee zijn een must. Maar niet iedereen is hiertoe in staat. Laaggeschoolden, nieuwkomers, ouderen en personen met een beperking ondervinden heel wat problemen in een digitale wereld. Het blijft belangrijk om op twee sporen te blijven werken: **online én offline.**

Onze aanbevelingen:

- Blijf steeds een aanbod voorzien waarbij een **‘live’ gesprek** mogelijk is om hulpvragen te stellen.
- Doe verder met **het project Digibanken** waardoor laagdrempelige ondersteuning mogelijk is.
- Blijf zorgen voor **communicatie op papier**: affiches, flyers, De Nieuwe Maan is een nuttig communicatiekanaal. Blijf dit tijdschrift ook in een audioversie aanbieden.

4. Maak het openbaar domein toegankelijk voor iedereen

Het openbaar domein blijft een uitdaging voor iedereen die minder mobiel is. De voetpaden liggen er vaak erbarmelijk bij en worden bezet door allerlei obstakels (fietsen, verkeerssignalisatie, steps, terrassen, ...). Iedereen heeft **het recht om zich zelfstandig te verplaatsen**.

Onze aanbevelingen:

- Maak het postkantoor op de Grote Mark toegankelijk voor rolstoel/rollator gebruikers en dit op een gelijkwaardige manier met mobiele mensen.
- Kort de wachttijden in voor het toekennen van parkeerkaarten voor mindervaliden.
- Zorg voor **meer parkeerplaatsen voor mindervaliden**.
- Waak er mee over dat rolstoel/rollatorvriendelijke paden niet ingenomen worden door terrassen.
- Zorg voor **wandelvriendelijke paden** (o.a. met behulp van vlakke kasseien) overal in het centrum (bijvoorbeeld rond de Grote Markt) zodat iedereen er zich zelfstandig kan verplaatsen.
- Zorg ervoor dat niet enkel een plek toegankelijk is, maar ook de weg er naar toe. Denk aan **de keten van toegankelijkheid**. Bijvoorbeeld zaken met een toegankelijk toilet maar die wel trappen hebben aan de ingang deur, schieten hun doel voorbij.
- Zorg bij (on)voorziene werken aan het openbaar domein voor duidelijke informatie voor iedereen. Audio-ondersteuning voor personen die niet kunnen lezen, tijdelijke verkeerssignalisatie hoog genoeg hangen zodat blinden er niet tegenlopen, informatie op de website steeds actualiseren...
- Zorg voor **voldoende openbare toegankelijke toiletten** die 24u op 7 open zijn.

5. Maak van mobiliteit voor minder mobiele Mechelaars een prioriteit

Mobiliteit voor iedereen is een en-en verhaal. Het gaat niet alleen om toegankelijke voertuigen, maar ook bereikbare haltes en informatie die voor iedereen helder is. **Mobiel kunnen zijn, is een voorwaarde tot inclusie.** Een gebrek aan mobiliteit leidt vaak tot sociale isolatie.

Onze aanbevelingen:

- Blijf waken over **meer en toegankelijker openbaar vervoer**, zeker ook wat betreft de opstapplaatsen (minder trappen, voldoende ruimte, ook voor rolstoelen).
- Voorzie een duidelijk aanspreekpunt of contactpersoon binnen organisaties zoals De Lijn of de NMBS om de dialoog te vergemakkelijken.
- Laat **verplaatsingen per wagen toe in het centrum en naar diensten**, en dit voor iedereen die zich niet kan verplaatsen met de fiets of ver te voet.
- Ga na of sportclubs (sporthallen en terreinen) goed bereikbaar zijn (zowel fysiek als bijvoorbeeld met het openbaar vervoer).
- Blijf ervoor zorgen dat **Mobitwin**, voorheen de mindermobiele centrale genoemd, en **vervoer voor kwetsbare groepen toegang krijgen tot autoluwe straten**, zodat ze overal kunnen rijden om minder mobiele mensen zo dicht mogelijk bij hun bestemming te brengen. Hou er rekening mee dat personen die in zorgvoorzieningen in Mechelen verblijven niet altijd in Mechelen gedomicilieerd staan.
- **Maak de aanvraagprocedures voor aangepast vervoer toegankelijk** voor iedereen. Denk bijvoorbeeld bij online aanvragen aan slechtzienden, blinden of aan personen die digitaal minder actief zijn.
- Zorg voor **K&R-zones** als er geen parkeerplaatsen in de buurt mogelijk zijn.
- Voorzie stadsbussen die toegankelijk zijn: een verlaagde instaphoogte, een oprijplaat, een rolstoelplek en een brede deuropening, de haltes worden zowel visueel als auditief aangekondigd.

6. Maak het vrijetijdsaanbod integraal toegankelijk

Niet alleen ergens geraken, maar ook **deelnemen aan het publieke leven** in Mechelen is een belangrijk aspect van een integraal toegankelijke stad. We moeten ervoor zorgen dat iedereen evenementen, zowel die door de Stad georganiseerd als die door externen, kan beleven zonder drempels.

Toegankelijkheid zit in alle aspecten van een evenement: een bereikbare en betreedbare locatie, goede communicatie, logische signalisatie, een passende dienstverlening, extra voorzieningen ... Het is een aaneenschakeling van onderdelen. En de samenhang bepaalt de kwaliteit. Is één deel niet toegankelijk? Dan is de keten van toegankelijkheid onderbroken. En sluit je mensen uit.

Onze aanbevelingen:

- **Volg het actieplan toegankelijkheid van Mechelen Feest** verder op, met het oog op verdere implementatie van de *good practices*.
- Voorzie **voldoende toiletten**, ook voor andersvaliden, op de vele festivals in de stad.
- Voorzien **voldoende parkeermogelijkheden** tijdens de evenementen voor andersvaliden en werk met **K&R-zones**.
- Maak ruimte voor een **prikkelluw aanbod**. Zorg bij elk evenement voor een stilteplek, een plek waar je rust kan opzoeken als je het nodig hebt.
- Zorg bij grote evenementen voor **voldoende uitgangen** én duid deze voldoende duidelijk aan.
- Maak alle evenementen toegankelijker door inzet van **Tolken Vlaamse Gebarentaal** (VGT-NL).
- **Betrek ervaringsdeskundigen** vanaf het begin bij de organisatie van (stads)evenementen. Op deze manier heeft Mechelen Feest bijvoorbeeld de tijd om de feedback van ervaringsdeskundigen mee te nemen in de uitwerking van evenementen.
- Zorg dat toegankelijke evenementen steeds **betaalbaar** blijven.

- Zorg dat Stad Mechelen een partner is van de **European Disability Card (EDC)** om gelijke toegang tot sport, cultuur en vrijetijd voor personen met een handicap bevorderen. We denken hierbij aan een bezoek aan het theater, een museum of zwembad. Dit is zeker niet altijd voor iedereen evident.

7. Blijf sensibiliseren rond G-sport

Bewegen is gezond. Met G-sport geef je jongeren en volwassenen met een beperking dan ook **de kans om te sporten en bewegen** zoals hij of zij het wil. Met de G van geïntegreerd en gelijkwaardig,

Onze aanbevelingen:

- Besteed op de sportclubdag (waar de sportclubs zich kunnen voorstellen) ook aandacht aan G-sport.
- Geef op scholen of in bepaalde instellingen initiaties door sportclubs.
- **Sensibiliseer de sportclubs** rond integrale toegankelijkheid en leg hen uit hoe ze G-sport kunnen opstarten.
- Organiseer een clinic over begeleiding van G-sporters.

8. Zorg voor voldoende betaalbare aangepaste woningen

Er heerst een enorme krapte op de woningmarkt voor mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie, zowel op de sociale woningmarkt als op de private woningmarkt. Bovendien is er **nood aan betaalbare aangepaste woningen**, die inclusief en toegankelijk zijn. Stad Mechelen heeft als lokaal bestuur de regierol om het aanbod aan betaalbare woningen voor kwetsbare doelgroepen te vergroten. Dit gaat bijvoorbeeld over betaalbare aangepaste woningen voor personen met een beperking, ouderen,..

Onze aanbevelingen:

- Bewaak mee dat Mechelen toegankelijk blijft voor kwetsbare mensen, alleenstaanden, grote gezinnen,... door nog **meer betaalbare en sociale (nood)woningen** te voorzien.
- Werk samen met investeerders, sociaal ondernemers, middenveld en burgerinitiatieven, **innovatieve oplossingen uit op vlak van wonen, ondersteuning en zorg**.
- Neem uw rol op als regisseur lokaal woonbeleid door bijvoorbeeld te zorgen voor voldoende **leeftijdsbestendig en toegankelijk woningen** in leeftijdsbestendige en toegankelijke buurten/ wijken. Denk ook aan alternatieve woonvormen zoals collectieve woonprojecten voor personen met (en zonder) beperking.
- Creëer gunstige financiële en ruimtelijke randvoorwaarden om investeringen in sociale huisvesting gemakkelijk rendabel te maken. Stimuleer bijvoorbeeld eigenaars om te verhuren via het Sociaal Verhuurkantoor.

Besluit

Een gemeenteraadsverkiezing is een scharniermoment. Een moment om dingen in beweging te zetten. Een moment om te kiezen voor, en te werken aan een proactief integraal toegankelijkheidsbeleid. Politicus? Bespreek dit thema met je partijgenoten. En neem het op in je programma.

Tenslotte worden we allemaal beter van een integraal toegankelijke gemeente of stad! Laten we samen een omgeving creëren – tastbaar en niet-tastbaar – die voor iedereen toegankelijk is. Dus zowel voor een rolstoelgebruiker als een 65-plusser, zowel voor een slechtziende als een leverancier met een steekkar, zowel voor een slechthorende als een papa met een kinderwagen.

Niets over ons zonder ons

Het is belangrijk dat de adviesraden Buitengewoon Meedoen Mechelen én de doelgroep zelf, voldoende snel betrokken worden bij besluitvormingsprocessen, opdat hun bijdrage nog enige impact zou kunnen hebben op de uiteindelijke uitkomst.

Voor de adviesraad Buitengewoon Meedoen Mechelen
Rudy Blauwbloeme
Voorzitter